Szerkesztőség és kiadóhivatal Salgótarján, Főtér 1. szám

Telefonszám: 38.

Hirdetések milliméteres díjszabás szerint.

A MUNKA

Megjelenik pántek és hétfő este
Előfizetési ára (mindkét szám együtt) negyed2 évre pengő

Postacsekk: 28.744 szám.

Apróhirdetések: szavankint 8 fillér, a legkisebb hirdetés 1 Pengő.

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. Lapsánszky János

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

Laptulajdonos: „A Munka" lapvállalat

Lapvezér: Köntzey Ferenc

XIII. évfolyam. 5. szám. Ára 16 fillér Salgótarján, 1935. január hó 26

A nemzet lelkiereje.

A nemzet életében rendkivül nagy szerepet játszik a lelkierő, a szilárd és rendithetetlen nemzeti öntudat és az áldozatot is vállaló lelkes hazafias érzés. A nemzeti öntudat felfokozására, különösen nehéz időkben van nagy szükség, mert a történelem példái bizonyitják, hogy összeomlik és pusztulásba süllyed a nemzet, ha elveszíti öntudatát, lelkierejét és urrá lesz felette a letargia.

Az elmondottak igazságát éles világitásban vetiti elénk az a bünper, amely a budapesti törvényszéken folyik most és amelynek során a véres proletárdiktatura egyik népbiztosának kell felelnie a gyászos emlékü tanácskormány bünhalmazatáért. Tizenhat-tizenhét év ködéből merül fel ujra előttünk Magyarország történelmének egyik sötét korszaka. Keserves, rossz emlék számunkra, akik átéltük ezeknek a szomoru időknek lelki és testi gyötrődéseit, sulyos csapás az országra, amelynek megcsonkitását eredményezte a félvörös, majd a vörös kalandorok uralma.

Figyelmeztető a nemzet számára a törvényszék tárgyalótermében megelevenedett közel két évtizedes mult. Az ország annak köszönheti tragédiáját és megcsonkitását, hogy 1918-ban a négyéves háboruban kifáradt, lelkierejében is megtört és elernyedt a nemzet s a szervezetlen, fásult polgári társadalom nyakára ráülhetett egy szervezett kalandortársaság, amely a lelki elesettséget és letargiát tudatos mételyezéssel még fokozta, hogy annál jobban kihasználhassa. Megelevenedtek a tárgyalóteremben a világháboru utólsó hónapjainak front mögötti eseményei. Az itthoni és a lövészárkokban is folyó forradalmi izgatások, a destruálásra irányuló céltudatos aknamunka.

Lepergett a szomoru események filmje: Károlyi Mihálynak és katasztrófapolitikus társainak felülkerekedése, a szökött katonákkal, áltengerészekkel és szociálista csőcselékkel végrehajtott őszirózsás felfordulása, a frontok szétzüllesztése, a határok védtelenné tétele, a katonák szétkergetése, a Diazféle kedvezőbb fegyverszüneti feltételek helyett a gyászos belgrádi uton kapott parancs, amely után az ellenség hordái csakhamar minden oldalról beözönlöttek a magyar haza területére. A Károlyi-kormány volt igazságügyminisztere és később a köztársasági elnöki komédia idején volt miniszterelnöke vallotta, hogy Linder Béla, a részeges forradalmi hadügyminiszter táviratozott a hadseregfőparancsnoksághoz, amikor még tudtuk volna tartani a frontokat és azzal, hogy Magyarország képtelen tovább viselni a háborut, elrendelte a fegyverletételt és utasitotta a főparancsnokságot, hogy a wilsoni elvek alapján a fegyverletételre vonatkozóan lépjen összeköttetésbe az antant-csapatokkal.

Ez a gyászos emlékü forradalmi kormány nem állitotta csapatainkat a haza határaira, hanem még a rendes egységekben visszatérő csapatokat is lefegyvereztette és szétzavarta. Nem akart katonát látni. Magyar katonát aztán nem is látott, de annál több cseh, oláh, szerb és francia katonát láthatott az ország földjén. Ma már kétségtelen, hogy a határok védtelenül hagyása és általában a Károlyi-kormány könnyelmüsége, lelkiismeretlensége, hazafiatlansága és tudatlansága okozta, hogy az országot elözönlötték az ellenséges csapatok és a béke-diktátumban igy érvényesithették megnövekedett területi aspirációikat.

Mikor azután a könnyen kezükbe került hatalommal nem tudtak élni és megbirkózni a nehézségekkel, a kormányba bekerült szociáldemokraták erőszakosságaival és kommunista izgatásokkal, akkor tálcán vitték a hatalmat a fogházban ülő Kun Bélának és kommunista társainak. A lelkében összeroppant nemzet egyideig eltürte a kommunisták rémuralmát is. Emlékünkbe idézödött megint a diktatura minden borzalma, a polgári társadalom kegyetlen elnyomatása, teljes kifosztása, a gersli és tök korszakának sok-sok koplalása, ugyanakkor a szovjet urainak pezsgös dáridói, azután a feltápászkodó nemzeti társadalom vérbefojtott megmozdulásai, Szamuellyék és Cserniék terrorbandáinak kegyetlenkedései, sorozatos gyilkosságai, ennek a sötét négy hónapnak minden borzalma és szenvedése.

Figyelmeztető ez számunkra, akik átéltük és néha könnyen felejtünk és az azóta felnőtt generáció számára, amely csak leirásokból ismeri ezeket az eseményeket. És főképp figyelmeztető azoknak, akik szeretik lekicsinyelni a nemzeti lelkiismeretet ébresztő, az öntudatot fokozó, a nemzeti tradiciók megbecsülését célzó, egyszóval a magyarabb magyarság kialakitására irányuló nemzeti mozgalmakat. Mint ahogy akkor szükség lett volna, ma és mindenkor szükség van a nemzet öntudatára, ellenálló képességére és lelkierejére.

NÉPKONYHA.

„Szegények mindig lesznek köztetek" krisztusi profécia hihetetlen méretei, mint a lélekre is kiható nyomasztó köd nehezülnek a mának társadalmi életére.

A felebaráti szeretet azonban csodákat müvel s az abnormális idők ostorcsapásait igyekszik felfogni a charitativ munkának egyik nemes eszközével, a „népkonyhák" felállitásával.

Az elsősorban emberbaráti célu egyesületek és a városi hatóság karöltve megteremtették itt is a testi szenvedéseket enyhitő akciót lelki sugalmazásra; de meleg szivvel, minden pressió nélkül sietett a magyar katonai szellem is e város szerencsétlenjeinek támogatására.

A déli órákban megindul a szomoru menet a városi menház, a csendőrségi laktanya, a kerékpár zászlóalj, a határőrosztály főző helyiségei felé, ahol legalább a napi egyszeri étkezés gondját veszik le az élet szerencsétlenjeinek vállairól.

November hónapban kezdődött a népkonyhai segélyezés, ami ma napi 400 adagot tesz ki.

Ez a szám anyagiakban is nagy összeget jelent, különösen ha a 4 hónapi időtartamot tekintjük.

A tél kemény hidegében a párolgó meleg étel illata terjeng a népkonyhákban, ahol könnyező anyák és mosolygó gyermekek hálája száll a Mansz, a Szent Erzsébet Nőegylet, az Ev. és Izr. Nőegylet, a város polgármestere s a magyar katonák felé, akiknek áldozatos fáradozása a szomoru magyar télből átmenti szenvedő testvéreinket a sokat igérő tavaszba. Amikor az ebédnél az ügyeletes úri asszonyok kedves és anyáskodó bánásmódját látjuk, az az érzésünk támad, hogy ehhez az akcióhoz sokkal több szeretet, mint pénz kell!

A „Move" Lövész-Egyesület Tornász Szakosztálya

f. hó 20-án d. u. fél 6 órai kezdettel rendezte meg az acélgyári iskola tornatermében első nyilvános tornabemutatóját. A tornászok inponzáns felvonulását növelte a hölgytornászok kedves csoportja. A felvonulás után feszes vigyázz állásba merevedett tornászok csapata és felhangzott ajkukról a mai kor minden igaz magyarjának hő imádsága a Hiszekegy, melyet a közönség áhitatos hittel énekelt együtt a tornászokkal. Majd Kemenes József hirschgyári tisztviselő választmányi tag lendületes, magasszárnyalásu beszédben üdvözölte a megjelent nagyszámu közönséget és vendég tornászokat, kiemelve és hangsulyozva a torna és a sport erkölcsnemesitő és lelket erősitő voltát az ifju nemzedékre. Kérte, hogy akik idáig nemtőrődömség vagy bárminemü idegenkedés folytán nem álltak a kisded tábor mellé, nem erősitették azt, most lássák meg, hogy mire képes már egy nem egész év alatt is a komoly munka — és a mai est minden valószinüség szerint erőteljes hatását lelkükben elraktározva, kövesse azt a tettrekészség, mert ennek a kis tábornak mindenkire szüksége van, aki vallja és hiszi, hogy „ép testben van ép lélek"; Ha ez a gondolat megy át a közönség tudatába és a gondolatot tett követi, ugy ez a ma még kis gárda nagy, erőteljes, hatalmas csapattá fejlődik — s akkor minden magyar bizalommal tekinthet a jövő elé és el nem maradhat ma még hő fohászunk meghallgatása valóra válása a nagy szabad boldog Magyarország feltámadása. A közönség lelkesen megéljenezte és megtapsolta a lendületes buzditó beszédet. A beszéd elhangzása után már váltakozva követték egymást a bemutató számai melyeken a helybeli reálgimnázium, polgári iskola tornászai, a helybeli és a zagyvapálfalvai tornászok és mint ujdonság első esetben szerepelt a helybeli tornász szakosztály kedves fegyelmezett női csapata. Hangulatos volt és sok derültséget keltett a kis tornászok Miki-egér tánca és a SSE—SBTC mérkőzése. Nagy fegyelmezettséget és komoly munkát láttunk a fiuk szabadgyakorlatainál és gyermek tornánál, szekrényugrás és fiu gyürü gyakorlataiban.

Bármennyire is elfogultak vagyunk azonban városunk szülötteivel szemben, nem mulaszthatjuk el hangoztatni, azt az igazi sport élvezetet melyet Pelle József magyar olimpikon és Botor Miklós „Move" bajnok mutatványai nyujtottak. Bizony néha még a légy zümmögését is meglehetett hallani a hatalmas teremben, mikor ezen tornászok valamelyike mutatványát végezte. Pelle József nyujtó gyakorlatát, a váltásos és félkezes óriáskör bemutatóját lélekzet vissza fojtva figyelte a közönség. Szinte megkönnyebbültünk midőn rugalmasan földet ért. De ugyanezt a gyönyörüséget okozta nyujtó gyakorlatainál is valamint talajtorna gyakorlataival. Nem maradt azonban mögötte Botor Miklós „Move" bajnok sem, aki különösen gyürü mutatványaival nyerte el a közönség viharos éljenzését és tapsorkánját. Ugyanigy a korlát, ló és talajtorna gyakorlatát is viharos lelkesedéssel taps és éljenzéssel köszönte meg a közönség.

A hölgy tornászok meglepetést keltettek. A Salgótarjánban még sohasem látott hölgytornász csapat tudásának legjavát adta. És bár a csapat már megjelenésével, izléses, szolid, egyöntetü tornaruhájával és fegyelmezett sportszerü viselkedésével nagy tetszést ért el, csak fokozta ezt s növelte a női társas gyakorlat és buzogány gyakorlat szabatos végrehajtásával. Nagy fegyelmet és komoly munkát árultak el a hölgytornászok szabadgyakorlatai. Meglepő volt ez annál is inkább, mert bár tudtuk, hogy komoly munka folyik s ezen munkának céltudatos vezetése megfelelő hozzáértő kezekbe volt letéve, — ennyit mégsem vártunk. Ugyanezt a hatást váltották ki a női gula csoportok. Nem mulaszthatjuk el megemlékezni és külön is kiemelni a zagyvapálfalvai üveggyári tornászok fegyelmezett férfi csapatát, mely szép talajtorna gyakorlataival egyrészt a férfias erő és ügyesség nagy lebilincselő hatását, másrészt, az apró tagjaik férfias lendületével és igyekezetével a közönség derültségét váltották ki. Ezuton is köszönetet kell mondanunk Tóth Lajos polgári iskolai tanár, a hölgytornászok vezetőjének azért a fáradságos munkájáért, amelyet végzett s azért a gyönyörüségért amelyet fáradtságos munkája mélló eredményeképpen hölgytornászaival elért. Annál is inkább elismerésre méltó ez az eredmény, mert azt hölgyekkel érte el és azt tudjuk mindannyian, hogy ez nem volt olyan könnyü neki.

Köszönet Virányi József reálgimnáziumi tornatanárnak és mindenkinek, akik ezen bemutató szabatos megrendezésén s a bemutatott számok előkészitésén és kidolgozásán fáradoztak.

Jesse Gyula reálgimnáziumi tanulónak ezuton gratulálunk s kérjük őt haladjon ugyanolyan szivvel és lélekkel fáradtságot s erőt nem kimélve azon az uton amelyen elindult, mert amit bemutatott nagyon szép volt és ha igy halad tovább — bár mi igy is büszkék vagyunk reá, — majdan a nemzet büszke tekintete is követheti.

A bemutató a tornászok elvonulásával, illetőleg a Himnusz eléneklésével ért véget. A tornászok azután még egyszer bevonultak a terembe ahol is Horváth László városi tanácsnok polgármester helyettes pár szóval méltatta a tornászok teljesitményét és köszönetet mondott azért az élvezetért melyet az elmult pár óra alatt a közönségnek szereztek.

Egy kedves jelenet következett ezután. Cservenszky János a tornászszakosztály elnöke meglepetéssel szolgált a hölgytornászoknak, amennyiben e napnak emlékére minden hölgytornásznak pár kedves buzditó szó kiséretében egy szegfükből álló kis mellcsokrot adott át.

A közönség ezután sportgyönyörüséggel telve s a kedves hangulat hatása alatt állva, hagyta el a tornatermet, lelkében a fiatalsággal együtt érezve hő fohásszal; „Hozz reá vig esztendőt, megbünhődte már e nép a multat s jövendőt,"

A tornász-szakosztály külső és belső tagjai ezután a Nemzeti szálló éttermébe vonultak, ahol is vig kedéllyel hajnalig tartó tánc és szolid mulatással ünnepelték meg eredményes bemutatkozásuk emlékét és vendégelték meg a két pesti és zagyvapálfalvai tornászokat. A bemutató, — amint azt a tornaszakosztály vezetőségétől megtudtuk, anyagilag is jó eredménnyel zárult.

A felülfizetések részletezését helyszüke miatt jövő heti számunkban fogjuk közölni.

Dr. Antal István.

Uj képviselővel gazdagodott a törvényhozás. Nem növekedett, hanem — valóban, igaz értékkel, — gazdagodott. Jászberény városa Antal Istvánt választotta országgyülési képviselőjévé. A mandátumátadás ugyan még nem történt meg, de a választás tulajdonképpen már befejezést nyert, mikor a város 5800 választója közül 4200 Antal Istvánt ajánlotta, jelölte képviselőjének és más ajánlás egyáltalán nem érkezett.

Olyanok szerint, akik nemcsak az uj képviselőnek eddigi pályafutását, politikai működését, törekvését és egyéniségét ismerik, hanem a magyar országgyülés utólsó néhány évtizedét is közelről szemlélték, bátran megállapitható, hogy a parlament vérfrissitésére idők során érkezett uj, meg uj nemzedékek soraiban, sokoldalu tanultság és tudás, munkakészség és munkaképesség és — amit talán előbb kellett volna emlitenünk — szónoki talentum tekintetében, emberöltő óta alig akadt, vagy legalább igen kevés akadt hozzá fogható.

Antal István harmincnyolc éves. Jogi tanulmányait Budapesten, Párisban, Halleban végezte; tökéletesen beszél, anyanyelvén kivül, németül, franciául, jogi és államtudományi doktor, diplomás ügyvéd. Mielőtt azonban e tanulmányait befejezte, a budapesti I. honvédgyalogezred kötelékében mint önkéntes, zászlós, majd mint hadnagy, számos ütközetben vett részt, az olasz harctéren sulyosan meg is sebesült és bátor magatartásáért több kitüntetést kapott. A kommün alatt Szegeden, Gömbös Gyula honvédelmi államtitkár mellett irányitója volt a nemzeti hadsereg propagandájának és a szegedi kormány sajtópolitikájának. A kommün bukása után Budapesten megalapitotta az egyetemi ifjusági szervezeteket. Mint ügyvéd, lelkesen és hatásosan működött közre az Országos Központi Hitelszövetkezet fejlesztésében és népszerüsitésében, intézte a szövetkezet jogi ügyeit és a szövetkezet hivatalos lapját is szerkesztette. Értékes tanulmányokat irt a szövetkezeti jogról és eleven tollu, szivesen olvasott vezércikkirója volt a „Szózat"-nak és más budapesti ujságoknak s elsőrangu külföldi szaklapokban jelentek meg közgazdasági és jogi dolgozatai.

Politikai téren, kezdettől fogva Gömbös Gyula mellett munkálkodott és aligha tévedünk, ha azt mondjuk, hogy Gömbös Gyulának legbizalmasabb, legbeavatottabb munkatársai közé tartozik. Gömbös Gyula a kormányelnökség átvétele után Antal Istvánt kineveztette miniszteri tanácsossá és megbizta a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetésével, — igen-igen tágkörü ismeretet, biztos politikai érzéket és tájékozottságot, a kaleidoszkópszerüen felvetődő kérdéseknek rögtönös, hibátlan mérlegelését, más szóval, teljes rátermettséget követelő munka — amit Antal István elvitathatlan hozzáértéssel és látható, teljes sikerrel végez. Eddig — irja egyik kritikusa — „a sajtóorchesztrum felett senki se vezényelt olyan boszorkányos és felsőbbséges karmesteri büvészettel, mint Antal István". Mi, a magunk részéről, ehhez a megjegyzéshez még csak annyit füzünk, hogy a sajtófőnöki őrállásra hiába törtetne, hiába vállalkoznék olyasvalaki, akinek ehhez nyilvánvaló, hamar próbára kerülő tehetsége, megfelelő felkészültsége nincsen; akiben pedig ezt föllledezik, az nem rejtőzködhetik el, mert felkutatják, megtalálják, a sors keze mutat rá és vezeti, vonszolja gondviselésszabta helyére. Oszlopos tagja a Nemzeti Egység Pártjának, népszerü vezérszónoka a politikai és társadalmi gyüléseknek, akit Jászberény városa most, Apponyi Albert gróf örökségébe, Imrédy Béla volt pénzügyminiszterünk helyébe választott képviselőjévé.

— Bár reám, mint fiatal közéleti emberre nézve — mondotta programmbeszédében — felette megtisztelő az, hogy az ő nyomdokaiban folytassam pályafutásomat: én nem annyira a megtiszteltetés passziv terhét, mint az ebből fakadó kötelességek aktiv sulyát fogom érezni és akarom szem előtt tartani.

Mélységes, tiszteletet keltő szerénység — Antal István egyéniségének egyik erős jellemvonása — nyilatkozik meg ezekben a sorokban és egy áhitatos vallomás, részletezés nélkül is sokat jelentő programm, amely nem jogokat, hanem kötelességeket hangoztat és nem a mások kötelességeit feszegeti, aminek nagy divatját éljük, hanem mindenek fölött a maga kötelességeit. (Végzi is ezeket, kétségtelen tudatossággal, lelkiismeretesen, ugy, ahogy Isten engedi!)

Gömbös Gyula. Ez a név a programm. Antal István reformpolitikai programmjának, amelyet jászberényi beszédében kifejtett, az aranyfoglalatja. Gömbös Gyula azért jött, hogy erős kézzel átépitse, átszervezze és uj energiákkal töltse meg az állam, a gazdaság, a társadalom egész gépezetét. És azok, akik az ő eszmevilágának és céljainak szolgálatában állanak, azért vannak mai helyükön, hogy a magyar népet a boldogulás és a megerősödés utjára segitsék vezetni. Ez a törekvés irányitja, ez az eszme hatja át külső és belső gazdasági politikánkat és Jászberény érdemes képviselőjének egész közéleti működését.

„A háború visszatér."

1933-ban olyan könyv jelent meg Franciaországban, mely nemcsak minket, de valószinüleg a francia közvéleményt is nagyon meglepte. Henri Pozzi, az „Echo de Paris" kiváló publicistája irta, cime: „La guerre revient.„ (Magyarul megjelent: A háboru visszatér . . . cimen Felkai Ferenc és Marjay Frigyes forditásában. Bp. 1934.)

Mindjárt a könyv ajánlatának olvasásakor érezzük, hogy itt valami jelentős dologról van szó. A szerző két fiának ajánlja munkáját és „a francia fiatalságnak, amelynek nemsokára meg kell halnia, ha Franciaország nem akar ráeszmélni az igazságra és engedi cselekedni továbbra is azokat, akik egy uj háboru kitörésének utját egyengetik."*

Az előszóban elmondja, hogy bejárta Jugoszláviát, Bulgáriát, Magyarországot és Ausztriát, a háboru óta már ötödször s tárgyilagosan ir le mindent, amit látott és hallott. Nem engedte magát senkitől félrevezetni, legyen az Franciaországnak barátja, vagy ellensége. Mindent abból a szempontból nézett, hogy milyen következményekkel jár Franciaország számára, ha továbbra is támogatja a kisantant esztelen imperiálista törekvéseit és elnézi neki, hogy az a kisebbségeket (melyek számbelileg erősebbek az elnyomóknál) a legbünösebb eszközökkel pusztitja. Lloyd George, egyike azoknak, akik a békét Trianonban, Neuillyben és Saint-Germeinben létrehozták, 1928-ban ezt irja: „Mindazok az okmányok, amelyeket e béketárgyalások alatt bizonyos szövetségeseink elénk terjesztettek, hamisak és megtévesztők voltak. Mi hamis adatok alapján határoztunk!" Franciaország, mely mindig hangsulyozta, hogy igazságos békét akar, ezt mindeddig nem vette tudomásul. Sajtója hamis statisztikai adatokkal és a kisantant pénzével félrevezetve, Magyarországot és Bulgáriát a „béke" megbontóinak kiáltja ki, mikor ezek elszakitott testvéreik számára csak emberiesebb bánásmódot kérnek.

Henri Pozzi, mint ember és mint francia kétségbeesetten, az utólsó pillanatban fel akarja rázni a francia közvéleményt, hogy ne engedje magát félrevezetni, mert Prága, Bukarest, Belgrád „büneinek, erőszakosságainak, igazságtalanságainak árát" Franciaország fogja megfizetni, ha visszatér a háboru.

Kegyetlen igazságossággal rántja le a leplet Jugoszláviáról, mely nemcsak a kisebbségi macedónokat, németeket, magyarokat nyomja el szuronyaival, hanem az eredetileg egyenranguaknak elismert horvátokat és szlovéneket is erőszakkal akarja elszerbesiteni és akarja megsemmisiteni kulturájukat. Fáj a szerbeknek, hogy a közös kultura, a vallás jobban összeköti a magyarokat a horvátokkal, hogy sem őket 15 éves balkáni brutalizmusukkal el tudták volna szakitani egymástól. Zágrábban „a balkanizmust csak a középületek homlokára kitüzött jugoszláv zászlók, a katonák, a rendőrök egyenruhája képviseli. Egyébként az ezeréves magyar civilizáció és katolikus lelkiség örökre nyomot hagyott a városban." Ma már rájöttek a horvátok, hogy szörnyen becsapták őket. „Még a magyar kormány alatt is, a legtágabb közigazgatási és pénzügyi autonómiában részesültek." Trumbics dr., a horvát politikus, volt miniszter nyilatkozott Pozzinak a horvát kérdésről. Többek között a következőket mondta: „Kibékülés Belgráddal? Soha! Még akkor sem, ha a külső ellenség a határokon van. Tovább türni a szerbizálást? A bebörtönzést, a kinzást, a korbácsolást, asszonyok megbecstelenitését? — Soha!"

A horvátok, szlovének, svábok, magyarok elnyomása csekélységnek tünik fel a macedónoké mellett. Megdöbben az ember, ha csak olvassa azokat az állatias kegyetlenségeket, melyekkel a szerb hatalom ki akarja irtani a történelem egyik leghősiesebb népét. De bámulattal és bizalommal tölt el bennünket ez az emberfeletti küzdelem, mellyel vad elnyomóik ellen védekeznek. — Bőven foglalkozik Pozzi a bulgáriai macedon emigrációval és kimutatja, hogy csak annyiban mondható terrorista szervezetnek (mert Európa csak ennyit tud róluk), amennyiben a szerb terrorizmust tehetetlenségében hasonló eszközökkel torolja meg.

Ezután Magyarországról beszél. Ismerteti a magyar reviziós törekvéseket és hangsulyozza a francia közönség, hogy a „revizió" nem egyenlő a „revanche"-al. Ezt a részt igy kezdi: „A háboruban legyőzött államok közül egyiket sem sujtották olyan kegyetlenül, egyikre sem raktak annyi erkölcsi és anyagi terhet, mint Magyarországra. Magyarországot nem büntették. Magyarországot kivégezték."

Részletesen leirja, hogy mit vesztettünk anyagilag, erkölcsileg és kimutatja, hogy mindez milyen becstelen félrevezetéssel és Benesnek milyen erkölcstelen mesterkedéseivel történhetett meg. Nemcsak a nagyhatalmak kiküldötteit vezették félre, hanem becsapták a tótokat is, akiknek az 1918. május 30-án Pittsburgban kötött szerződésben autonómiát igértek. Midőn a tótok arra hivatkozva követelték az önállóságot, Massaryk elnök ezt válaszolta: „A pittsburgi egyezmény törvényes ünnepen iratott alá, amit az amerikai törvények tiltanak és igy ez semmis . . ." A tótok sorsa éppen az lett, ami a horvátoké. Aki még mindig autonomiáról álmodozik, az ugy jár, mint Dr. Tuka.

A rutén földnek is önkormányzatot igértek a csehek. Mint tudjuk, ezt sem tartották meg. A rutének is várják a kedvező alkalmat, mint a többi elnyomott kisebbség . . .

Hasonlóan, bár rövidebben foglalkozik Pozzi az erdélyi kisebbségekkel is. Itt is az a törekvés, mint a többi utódállamban: a magyar uralomnak még az emlékét is kiirtani. Természetesen Erdélyben még nagyobb az autonómiára való törekvés. (Hiszen elég hosszu ideig többé-kevésbbé független önálló életet élt a történelem folyamán.) A regátbeliek nemhogy igyekeznének az erdélyi müveltség szinvonalát elérni, inkább lerombolják azt, hogy igy asszimilálják magukhoz Erdélyt. Ezt még az erdélyi oláhok se nézik jószemmel.

Henri Pozzi müve nagy szolgálatot tehet a magyar ügynek. Nehéz meggyőzni a francia közvéleményt az igazságról, mert a kisantant pénzen támogatott, közvéleményt irányitó francia lapok egészen mást mondanak igazságnak. De reméljük, hogy a franciák, éppugy mint Henri Pozzi belátják, hogy Franciaországnak csak kárára válik, ha tovább támogatja a kisantánt imperialista őrületét.

Réfi Béla.

(* Az idézetekot Henri Pozzi müvének fentebb emlitett magyar forditásából vettem.)

Hirek és különfélék

Gimnáziumi hir. Dr. Jámbor György kir. tankerületi főigazgató e hét folyamán hivatalosan meglátogatta a helybeli reálgimnáziumot, melynek tanulmányi és erkölcsi eredményeit vizsgálta.

Meghivó. Az Orsz. Frontharcos Szövetség Salgótarjáni Főcsoportja 1935. évi február hó 2-án, szombaton este fél 9 órai kezdettel az ipartestületi székház szinháztermében — a szegénysorsu frontharcos bajtársak felsegélyezésére és a főcsoport zászlóalapja javára müsoros estet rendez. Az esten közremüködnek: Raffay Erzsi szinmüvésznő, a Magyar Szinház tagja, Pilicár Baba táncmüvésznő, Gólián Rezső a salgótarjáni frontharcos főcsoport ügyvezető alelnöke, Koltay Imre és a Bányazenekar, Vilezsál Richárd karnagy vezetésével. Müsor után tánc, melyhez a zenét a Bányazenekar és Hangonyi Rudi cigányzenekara szolgáltatja. Helyárak: Zenekari ülés 1—2 sorig 3 P, 3—7-ik sorig 2 P, 8—12-ik sorig 1·50 P, 13—16 sorig 1 P, Állóhely 50 fill. Pontos megjelenést kérünk, mert a müsor alatt az ajtókat zárva tartjuk. Jegyek elővételben kaphatók: Reguly Árpád, dr. Istók Barna, Istók Elemér, vitéz Donászy Győző uraknál 30-án déli 12 óráig. azontul a Turul nyomdában az előadás napján déli 12 óráig, este 7 órától pedig a pénztárnál. Aki tévedésből meghivót nem kapott és arra igényt tart az forduljon Istók Elemér bányatisztviselőhöz. — Az étteremben asztalfoglalást a személyek számának megjelölésével január hó 30-án d. e. 12 óráig Koltay Imre bányatisztviselőnél lehet bejelenteni. A salgótarjáni frontharcosok szeretettel várnak mindenkit, aki jószivvel kiván adózni a háboru nyomorba jutott harcosainak.

Előzetes értesités. A „Mansz" salgótarjáni osztálya „A Munka" utján értesiti az Egyesület tagjait, ismerőseit és barátait, hogy 1935. február hó 5-én kedden este 8 órakor a Róm. Kath. Olvasókör nagytermében rendezi meg bohókás felvonulásokkal tarkitott táncos farsangi teadélutánját. Külön meghivókat erre az alkalomra sem küld ki az elnökség és kéri a megjelenni szándékozó kedves vendégeit, hogy az estélyi ruhákat mellőzni sziveskedjenek. Táncos teajegy 60 fillér.

Nagy hangversenyt rendez fővárosi és helybeli szereplők fellépésével a Róm. Kath. Olvasókör dalárdája márc. hó 2-án este a Kath. Körben.

A Szent Erzsébet Kath. Nőegylet hálás köszönettel nyugtázza jan. 19.-i teaestjén történt felülfizetéseket: Szilárdy István 20 P, Krepuska Gézáné 3 P, Dr. Förster Kálmán 5 P, Lénárd Károly 5 P, Kiss Lajos 3 P, Kovács Nándor 3 P, Veres Zoltán, Szauer Andorné, Selmeczy Mihály, Réz Marián, vitéz Donászy Győző 2—2 P, Rasovszky Gyuláné 1 P.

Turisták! A Magyar Kárpát Egyesület salgótarjáni osztálya f. évi február 2—3-án siturát rendez a Galyatetőre. Utirány: Salgótarján-Nagybátony-Hókadomb-Beckut-Fiskalitás-Piszkéskut-Galyatető. Indulás február 1-én (pénteken) d. u. 12 óra 46 perckor, vagy 2-án (szombaton) reggel 5 óra 46 perckor induló vonattal a főtérről. A szállás biztositása végett előzetes jelentkezést kérünk január 29-ig Korompay Kálmán egy. titkárnál. Költség az I. csoportban kb. 4·60 P. (vasuti jegy, belépőjegy és szállás). A II. csoportban kb. 3·40 P. A menedékházban egy turista ebéd 1·60 és 1·20 pengő. Elnökség.

Adomány a népkonyhának. Légrády Ferenc karancsberényi földbirtokos egy hatalmas szarvast ajándékozott a városi menházban működő népkonyha részére, melynek utján a város szegényei jutottak izletes ebédekhez. A Légrády család állandó támogatásával évek hosszu során át sietett városunk inségenyhitő akciójának segitségére, amit hálás köszönettel nyugtáz e város egész társadalma.

SZENZÁCIÓS OLCSÓSÁG A KÖNYVPIACON

A kiváló Révai könyvkiadócég január 28- február 25-ig tavaszi vásárt rendez, amelyen nagyértékü kiadványainak egyrészét az eredeti bolti árnál 70—80 %-al olcsóbban kiárusitja. A könyvvásár olcsó kiadványait közvetlenül beszerezheti:

VÉGH KÁLMÁN

könyvkereskedésében

s igy minden rendelési és portóköltségtől megszabadul. A könyvvásár teljes anyagát tartalmazó árjegyzéket megtekintheti

VÉGH KÁLMÁN

könyvkereskedésében.

Ifjuságí élet. Városunkban mult év október havában alakult meg az országos „Turul" Szövetséghe tömörült „Tarján" Bajtársi Törzs. A keresztény és kizárólag hazafias célokat szolgáló testület február hó 9-én este fél 9 órai kezdettel tartja a r. k. Olvasókör disztermében a „Turul" Szövetség budapesti kiküldötteinek részvételével avató disztáborát, mely alkalommal a Törzs magisterét, patrónusait és t. b. dominusait — kik városunk és környékének kiválóságai — ünnepélyes keretek között avatja fel. Ezt követőleg nivós müsor keretében többek között városunk népszerü és kiváló dalköltője Dudás János rendőrfogalmazó és a bányatársulati zenekar is közremüködik. Az estély szigoruan zártkörü, mely után reggelig tartó tánc következik.

Mükedvelő előadás. A Máv. Segédtisztikörben február hó 2-án szinre kerül „Süt a nap" cimü 3 felv. vigjáték.

VERSEK

Az én templomomban.

Öreg templom a város főutcáján,
Lelkemnek csendes vigaszháza,
Te vagy az egyetlen hajlék hová szivesen járok,
Tebenned mindenkor nyugalmat találok.
Itt Isten meghallgatja szavam,
S ilyenkor mindég nagyon boldog vagyok,
Az angyalok rám mosolyognak,
S a sok-sok fény mind rám ragyog.
A virágok az oltár körül csak felém illatoznak,
S egyszer.. ha én már véget értem,
Ők elmondják majd Neked,...
Hogy csak Teérted imádkoztam,...
Csak Teérted éltem..!!

Pályaudvaron.

Zugnak a mozdonyok,
Füstszagu minden,
Az ablakokban sok emberfej,
Fütyülés.. lárma,
— Egy fiatal lány... ott..
Mintha valakit várna,..!
... Már jön is..!
— Indulás egy perc, —
Aztán kifut vele a vonat,
— Milyen hamar el tudja vinni
Egy pillanat, —
A legszebb álmokat!

Visnovszky László

Felhivás. Frontharcos bajtársak hivatalos óráinkat jövő héttől kezdve hetenként: Szerdai napon este 7—8 óráig az ipartestület könyvtárszobájában tartjuk.

A Vezetőség.

Pianinót (zongorát) bérbe keresek. Reálgimnázium helyiségeiben tartandó zongora-tanfolyam részére. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek.

Legkiválóbb bortermelőink vesznek részt az országos mezőgazdasági kiállitáson. A márc. 21—26. napjain tartandó országos mezőgazdasági kiállitás és tenyészállatvásár keretében a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete ez évben nagyobb arányokban rendezi meg a már eddig is mindig nagy érdeklődést keltő borkiállitást. Minden hires magyar borvidék képviselve lesz, a borpavillon ujból meg fog telni a magyar szőlősgazdák kiváló bortermékeivel. A bortermelők és borkereskedők kiállitása egységes, összefogó képet fog nyujtani a magyar szőlő- és borgazdaság helyzetéről és életerejéről. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete (Budapest, V. Báthory-utca 22. II. emelet 3. Telefon: 29—8—65) folyó hó 25-én délután 6 órakor a kiállitás rendezési részleteinek megbeszélésére értekezletet tart, amelyen a kiállitáson résztvenni szándékozók megjelenhetnek. A kiállitás keretében országos borverseny és borbirálat is lesz, amelynek eredményeként arany, ezüst és elismerő oklevelekkel és tiszteletdijakkal tüntetik ki a nyerteseket. A kiállitásra január 31-ig lehet jelentkezni. Az érdeklődőknek a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete készséggel ad felvilágositást.

HIRDESSÜNK
A Munka
politikai hetilapban

Buvár. Buvár: — ez a szó hangzik most mindenütt a tudományos világban és a müvelt közönség ajkán. Buvár: — egy uj folyóirat neve ez, olyan magyar folyóiratéé, amelynek külföldi társai millió meg millió példányban kötik le a földkerekség minden müvelődni vágyó olvasójának figyelmét. Nemcsak uj folyóirat ez, hanem egészen uj folyóirat-tipus, az első nagy tudományos magazin a magyar sajtó történetében. Tudományos, mert tudósok irják és a tudományok időszerü kérdéseivel foglalkozik, de mindamellett magazin, mert izgatóan érdekes, páratlanul változatos és müvészien szép minden száma. Lambrecht Kálmán szerkeszti a magyar értelmiség ujszerü tudományos magazinját és a Franklin Társulat adja ki, az illusztrálásnak és a nyomtatásnak olyan tökéletességével, mint a maga nemében szintén uttörő másik nagy folyóiratát, a Tükör-t. A Tükör az irodalom, müvészet, társadalmi- és sportélet körében csilloglatja meg a magyar tehetség kincseit, a Buvár pedig a természettudományok és a technika világát tárja az olvasó elé, vonzó és gyönyörködtető közlemények és müvészi illusztrációk bámulatos bőségével. A meglepően érdekes, tanulságos és müvészies folyóiratból a Buvár kiadóhivatala (Budapest, IV. Egyetem-u. 4.) lapunkra való hivatkozás esetén szivesen küld mutatványszámot olvasóinknak.

Cserkészhirek. A rövidhullámu rádiózás szinte korlátlan lehetőségeiről tesz tanuságot az a rövid hiradás, mely Ausztráliából érkezett s amelyet a Melbourne melletti cserkész Jamboree rövidhullámu rádióállomása adott le, Az üzenet szerint a magyar cserkész kiküldöttek Colomboból Indiába tartanak az ottani cserkészmozgalom és ifjusági szervezetek tanulmányozására, Érdekes, hogy a hiradást ép egy magyar cserkész rádióamatőr fogta föl, aki azután rögtön jelentést tett a Cserkész Szövetségnek. A rövidhullámu rádiózás iránt különben a cserkészek körében nagy érdeklődés mutatkozik. — Krisztián dán király személyes táviratban közölte a jelenleg Ausztráliában tartózkodó Baden-Powell lorddal, hogy a dán cserkészek ismét viselhetik a cserkész egyenruhát. Az ottani szocialista kormány ugyanis ismeretlen okokból már régebben eltiltotta Dániában a cserkész egyenruha viselését.

A magyar gazda fizeti a legkisebb kamatterheket. Kállay Miklós földmivelésügyi miniszter az ujév napján beszédet mondott a rádióban és beszámolt arról, hogy a kormány az elmult két évben mit végzett a magyar gazda érdekében és megjelölte a közeljövőben megoldandó feladatokat. A kormány elsősorban arra törekedett, — mondotta a miniszter — hogy biztositsa a magyar mezőgazdasági termékek külföldi értékesitését. Ezirányu munkásságának eredménye a külkereskedelmi mérleg aktiv volta, amivel kevés állam dicsekedhet Európában és egyben jobb belső árakat értünk el. Amikor a világpiaci árak még mindig zuhannak, nálunk a mezőgazdasági termelvények árszinvonala 22 százalékkal emelkedett a mult évi árszinvonal fölé. A gazda terheiről szólva a miniszter szükségesnek mondotta, hogy a kormány foglalkozzék a gazdákat terhelő adók kérdésével. Törekedni kell arra is, hogy megakadályozzák az iparcikkek oknélküli árdrágitását. Ezen a téren a kormány máris jelentős eredményekre hivatkozhatik. Megtörtént a gazdaadóságok rendezése is. A birtokot védetté tették, a gazdák kamatterhét évi 230 millióról 90 millióra csökkentették és ezáltal biztositották azt, hogy a magyar gazda ma egész Európában a legkisebb kamatszázalékot fizeti. A közeljövő feladatai közül legfontosabb, folytatta a miniszter, az uj magyar földbirtokpolitika megteremtése, a kormány elgondolásának lényege az, hogy akár önkéntes felajánlás, akár árubabocsátás, akár más körülmények következtében megmozdul egy darab magyar föld az másé ne lehessen, mint elsősorban azé a magyar gazdáé, aki maga akar ezen a darab földön dolgozni. Befejezésül a miniszter kifejezte hitét a magyar gazda sorsának jobbrafordultában.

A Szent Erzsébet Nőegylet

farsangi teaestje mult szombaton nagy látogatottság és páratlanul intim hangulatban folyt le a Kath. Kör kellemes nagy termében. A vendégeket, — kiknek soraiban ott láttuk a város polgármesterét feleségével együtt, Szilárdy István, Jankovics Miklós földbirtokosokat, Veress Zoltán főszolgabirót s az ev. és izr. nőegylet nagyszámu küldöttségét, — a háziasszonyok és Kiss Lajosné elnök fogadták.

Az izlésesen feldiszitett asztalokra, melyeket vitéz Jónás Ödönné szellemessége oly széppé varázsolt, hamarosan forró tea és finom sütemény került. Rudi cigány zenekara már emelkedett hangulatot teremtett, amikor a kedves müsor első számában dr. Vilmon Gyula városi tisztiorvos közkedvelt személye megjelent s néhány tréfás és szellemes előljáró után a régi és uj farsangok különbözőségeiről és közös vonásairól tartott sok derült és tapsot provokáló előadást. — A második szám Jávory Ferenc hatvani máv. mérnök nótázása volt, melyben Schumann A két gránátosát és Loeve Az óra cimü dalát interpretálta szépen zengő baritonján, közvetlen előadásban, sok taps és tetszésnyilvánitás közepette. A zongorakiséretet Csanády Miklós tanár látta el müvészi tökéletességgel, igazi átérzéssel, szivvel-lélekkel. — Ezután Selmeczy Mihályné Mécs László egyik nehéz költeményét szavalta el áhitatos csendben nagy hatással, a közönség lelkes elismerő tapsának kisérete mellett. — A müsor utolsó száma Tarnay: Hamupipőke zenés jelenete volt, Poldini zenebetétjével combináltan. A mesét Jávory Ferenc énekelte, zongorán Csanády Miklós, hegedün Vilezsál Richárd és Szkladányi Emil játszott igazi tehetséggel, preciz összejátékban. Erre a bájos és finom zenére lejtették a királyfi és hamupipőkét megszemélyesitő Horváth Gitta és Lenci a kecses, müvészi táncot, melyért szünni nem akaró tapsot és ujrázásra kényszeritő lelkes elismerést kaptak. — A jótékony célt szolgáló előadás után a közönség régen tapasztalt közvetlenségben és jókedvben maradt együtt a késő éjszakai órákig. Az est anyagi és erkölcsi sikere illő volt a célhoz. Az eredmény méltó elismerése volt Kiss Lajosné, Csanády Miklósné (aki a müvészi táncot tanitotta be), Schreiner Jenőné, Semetkay József egyesületi főtitkár és a kedves szereplők fáradozásainak.

Az Apolló mozgószinház vezetője Révay Sándor az utóbbi időben különösen sok alkalmat ad a város polgárságának arra, hogy magyar, vagy egyálalább is magyar tárgyu filmekben gyönyörködhessen. Az okos üzletpolitika mellett is külön dicséretet érdemel ez a törekvés, mert a magyar levegőjü, de különösen a magyar beszédü filmek nevelő és szórakoztató hatása maradandóbb és mélyebb a mi közönségünkre. A tisztultabb felfogásu és erkölcsösebb magyar filmeket sokkal nagyobb örömmel nézi ezután is a mozipublikum, mint a mi felfogásunktól eltérő, sokszor éppen azzal ellentétes felfogást valló, idegen környezetben, idegen szinészek által lejátszott filmeket. A Munka többször adott hangot a mozgó képszinház vezetője iránti elismerésének abban a reményben, hogy ez az elismerés a jövő célkitüzésekre is buzditólag hat. Ebben a reményében nem csalatkozott, valamint abban sem, hogy kivánságai a mozi vezetője részéről méltánylásban részesülnek. Most csak az a kivánsága, hogy a jövőben is minél több és minél jobb magyar filmek dominálják a müsort és ezek, valamint a szükségszerü külföldi filmek is gyorsabban érkezzenek Salgótarjánba, hiszen Salgótarján Budapesthez aránylag olyan közel van.

Hirdessen a „MUNKÁ"-ban

Csakis **Schwartz Jenő** rádiókereskedőnél kapható.
SALGÓTARJÁN.

Köszönetnyilvánitás. A városi menházban müködő népkonyha vezetősége hálás köszönetét fejezi Légrády Béláné karancsberényi földbirtokosnak a népkonyha részére juttatott szarvas adományáért.

A leventék farsangi mulatsága. Nagy sikerrel rendezték meg a városi leventeegyesületek ez évi müsoros farsangi estjüket. A müsorban komoly és vig számok váltogatták egymást és különösen kedves volt a sok magyar ruhás szép leány táncolta és sok deli levente ropta magyar tánc. A Frivol akta és Grisich hitelbe vett bort cimü 1 felvonásos vigjátékok a szereplők jó előadásában nagy derültséget keltettek. Impozáns volt a leventék szavalókórusa és a tábortüz elmélázó fényénél tartott néhány jólsikerült tömegszám. Általában a leventék ezuttal is bebizonyitották, hogy a komoly munkában és a szórakoztatásban egyaránt jól megállják a helyüket. De nem szabad megfeledkezni a zagyvapálfalvai leventezenekar pompás játékáról sem, amely lendületes stilusban játszott darabjaival általános tetszést és elismerést váltott ki. A nyáron kedvencei lettek a balatonfüredi fürdővendégeknek s most Salgótarjánt is meghóditották. Előadás után kivilágos virradatig szólt a zene, táncoltak a párok, mindvégig a legnagyobb jókedvvel és fiatalos frisseséggel. Boldog huszévesek! A leventék mulatságán parancsnokaik vezetésével részt vett a salgótarjáni tisztikar és a városi hatóságok fejei, mint barátjai a levente intézménynek és levente ifjuságnak.

Tovább tart a hideg? A mai Pál-forduló napos derüjével semmiképp sem kedvez a néphit szerint azoknak, akik már a tél végét remélték. Ugyanis az a bizonyos medve, amelyik most valahol a mármarosi havasokban megszakitva téli álmát sétára indult és sétájáról morogva tért vissza, ujabb hidegebb napok közeledtét jelentheti. A napos idő ilyenkor tudvalévően a medve megitélése szerint még korai. Az csak muló és csalóka játék az emberrel. Bezzeg lett volna csak valami zuzmarás, zimankós, naptalan, fagyos idő, mackó urfi vigan táncolt volna a fagyon, örülve a közelgő tavasznak. Nem tudni, hogy a medvejárlat ez évben hogyan válik be, egy bizonyos: korai még tavaszról álmodozni. Valószinüleg lesz még jég, lesz még hó és vigan korcsolyázhat, sielhet a város fiatalja, öregje és valószinü, hogy majd csak a február végi Mátyás nap hozza meg az uj tavasz biztató reménységét.

Anyagilag nem sikerült a hétfen tartott országos vásár. Országos vásár volt az elmult hétfőn és kedden Salgótarjánban. A vásár állat forgalma a hétfői napon alig haladta meg egy hétfői jobb heti piac forgalmát. A könnyü kirakodó vásárról is sok olyan iparos és kereskedő hiányzott, aki máskor fel szokta keresni a várost. A téli hideg időjáráson felül ennek legfőbb oka az lehet, hogy a tarjáni országos vásárral egyidőben több Salgótarjánhoz közel eső községben, igy Szécsényben is, egyidejüleg volt országos vásár. Ha a kereskedők és iparosok maradtak volna el és megmaradt volna a teljes és szokott vevő létszám, csak haszna lett volna belőle a salgótarjáni kereskedelemnek és iparnak. De sajnos a vásározó árusokkal együtt elmaradtak a vevők is, igy meglehetős csalódást okozott mindkét nap a jó üzletben reménykedők részére.

KÖZGAZDASÁG

A talajgombák biztositják a termést.

Legutóbb deritették csak ki a tudósok hosszu kutatás után, hogy a talajban élő penészgombáknak milyen rendkivül fontos szerepük van a föld termékennyé tétele s ezáltal a termés értékesitésének biztositása körül. Titokzatos folyamatok mennek végbe a föld belsejében, bomlás, feloszlás, ujjászületés. A penészgombák a legfontosabb előmozditói ezeknek a folyamatoknak. A földbekerült anyagokra rátapadnak, fonalszerüen befonják azokat s megindítják bomlásukat. Ezáltal lehetővé teszik, hogy a növények gyökerei ezekből a felbomlott anyagokból felszivják a növény életéhez fontos táplálékokat. A talajgombák tehát mintegy előkészitik a növény táplálkozását, „élvezhető, ehető" vegyületekké bontják a földben lévő anyagokat. Igen jelentős szerepük van e fonalgombáknak a nitrogén előállitása körül. A nitrogén egyik leglényegesebb táplálóanyaga mindenféle szervezetnek. Sem az emberi, sem az állati szervezet nem tud megélni nitrogén nélkül, de ugyanigy elsőrendü szüksége van nitrogénre a fáknak és fü knek egyaránt. Nitrogénvegyületeket használnak fel a virágok, a gabonafélék és az erdőségek fái. A nagytömegeken előforduló kicsiny talajgombák kellő mennyiségben állitják elő a föld belsejében a különbözö nitrogénvegyületeket, amelyekből minden fajta növény azt használja fel, amely legmegfelelőbb táplálkozása céljaira.

A jól termö földekben mindig igen sok a talajgomba és a hires magyar buzatermő földek is gazdagok ilyen gombákban. Néha különös együttélés következik be a kérdéses gabonafajta és a táplálékra szoruló növény között. A fonalgomba ugyanis közvetlenül a növény gyökerére telepszik, azt befonja, ugy hogy a növény az előkészitett táplálóanyagokat minden nehézség nélkül feltudja szivni. A növény ugyszólván az élelmiszerraktárból táplálkozik, a gyökereknek nem kell messzire kinyulniok, hogy táplálóanyagot találhassanak.

Minél melegebb az éghajlat, annál gazdagabban tenyésznek a titokzaots apró gombafélék a talajban s annál kevesebb trágyázásra van szükség bö termés eléréséhez. Már Görögországban is lehet gabonaféléket trágyázás nélkül termeszteni, de még inkább ez az eset Indiában. A trópusi vidékek buja növényzete pedig közismert. Ezzel szemben például a szikes földeken nem tenyésznek szaporán ezek a gabonafélék s ezért érthető, mért nem lehet jobb termést elérni a szikes földeken.

Az előbb elmondottak, bármilyen különösnek is látszik, megdönthetetlen tények, amelyeket szigoru tudományossággal állapitottak meg a tudósok, elsősorban Francé Raoul, aki ennek az uj tudományágnak legkitünőbb müvelője. Kilehet mondani, hogy a talajgombák közremüködése nélkül elképzelhetetlen volna a magyar föld termékenysége, a gazdag magyar aratás, a gyümölcstermés éppugy, mint a burgonya beérése.

Közelről érdekli még a magyar gazdasági életet egy másik gombafajta szerepe is. Mindenki ismeri azt a bársonyos, szürkés burkot, amely a szőllő szemeket bevonja. Ez a burok olyan gombafajtából áll, amely megakadályozza a szőllőszemek rothadását, de előmozditja azok aszalódását töppedését s ezáltal lehetővé teszi az édes must keletkezését.

Mindez azt bizonyitja, hogy az apró, jelentéktelennek látszó gombák, különösen a penészgombák milyen nélkülözhetetlen szerepet játszanak a természet háztartásában, amely örök körforgásból áll.

Jó házból való fiuk
nyomdász és könyvkötő
tanulónak a Végh-nyomdába
felvétetnek!

Láthatatlan hálózat számtalan vezetéke szövi keresztül-kasul az egész világot, anélkül, hogy azt az emberi szem vagy fül észlelhetné. Ez a láthatatlan hálózat atomokra bontott ezernyi szórakoztató és tudományos dolgot rejt, melyeket villamos áram segitségével összerak, életrekelt, szobánkban egy kis szekrény — a rádió. Mindenkinek szolgálatára áll, otthonába hozza a világ kulturáját — a 3+1 lámpás dinamikus hangszóróval egybeépitett 7331-es Orion rádió, kristálytiszta hangon, szelektiven közvetiti Európa rádiómüsorát. Egyszerü kezelésü, modern sávszürös készülék. Bármely Orion rádiókereskedő készséggel bemutatja.

Helyreigazitás. Az Oltáregyleti müsoros est felülfizetéseinek sorából sajnálatos véletlen folytán kimaradt: Niederland Gyuláné, aki 5 P-vel járult hozzá a bevételhez. Elnökség.

Talált tárgyak. 1934. nov. 26-án a Füleki-utcában egy aszalt gyümölcsöt tartalmazó zsákot és 1934. december 3-án a terménypiacon egy kosarat találtak és szolgáltattak be a rendőrségen. Igazolt tulajdonosuk átveheti a Rendőrkapitányságon.

TÉLI SPORTOK.

Minden kornak meg van a' divatja még a sportban is. A világháboru után a nagy felszabadulás és az egyén jogainak kiteljesedése igen alkalmas volt arra, hogy eloszlassa az addigi, kissé talán maradinak vélt felfogást és minden vonatkozásban maradék nélkül hely jutott az egyén érvényesülésének. Igy hányta le az emberiség a régi szokásokat és a szokásokkal a régi ruhát is, ami bizony a sport egyik-másik ágának versenyszerü üzését hátráltatta. Ma már senki sem csodálkozik azon, ha nadrágba öltözött nőt lát a sportoló férfiak között és az is megszokott látvány, hogy a gyengének tartott nem villogó fegyverrel a kezében áll ki a közönség elé, mint versenyző.

A nagy városok népe szabadnapjának legnagyobb részét a szabadban tölti. Nyáron a vizi sportok és kirándulások, télen pedig a hósportok és a korcsolyázás uralkodnak. Különösen a hegyesdombos vidéken indul meg a népvándorlásszerü áradat, amikor kicsinek, nagynak, férfinek és nőnek egyaránt sitalp van a hátán, hogy igy élvezze a természet téli örömeit. Orvosi szempontból egészséges és igen ajánlatos testedzés akár a sivel, akár pedig a szánnal való szórakozás, csak mértéket kell velük tartani. Akit elragad a hév és aki feltünési viszketegből talán megfelelő sportbeli tudás nélkül rekordra vágyik, rendszerint kudarcot vall és még örülnie kell, ha ép bőrrel menekül. Az evezés után a si és szán használata is tömegsporttá vált. Most ez a divat.

Nem is olyan régen még a világháboru előtt majdnem ismeretlen fogalom volt a nagy tömeg előtt a si, amikor inkább a korcsolyázás és a fakutyázás volt a divat. A korcsolyázást egyszerübb formában a csizma patkójával helyettesitette a falusi gyerek, aki a sarkán csuszva ép ugy élvezte a jeget, mint a városi ember csillogó modern korcsolyával. Valóságos társadalmi összejövetelek zajlottak le a jégen és még az öregebbek is élvezhették a verőfényes, tisztalevegőjü hideg időt, mert az udvarias gavallérok szántalpra erősitett kényelmes, párnás széken tolták a hölgyeket és az öregebbeket. A katonazene vidáman pattogó ütemére táncoltak, keringtek a párok és siklottak a szános székek. Hol van már ez a régi idő?! Ma már a „kiöregedett" dámák és urak sem restellik felkötni a hosszu szántalpat a lábukra és beállanak a fiatalok közé a vidám hancurozásba. Hiába, nagyot fordult a világ kereke. Felszabadult az „én" és ócskasággá vedlett a régi szokás.

Külön meg kell emlékeznünk arról a magyar különlegességről, amelyet sehol máshol nem lehetett látni, csak a magyar tavakon. Ősi, kifürkészhetetlen eredetü, kedves téli szórakozása volt a tehetősebbeknek a fakutyázás. A mai fiatalok talán már nem is emlékeznek rá. Ez is hasonlitott ahhoz a kényelmes karosszékhez, amelyben a városiak tolták a jégen az öregebbeket, csak egyszerübb volt. Két rövid szántalpra erősitették a keményfából készült széket, a fakutyázó bárányhőr bekecsben ráült, két vasszeges végü botot vett a kezébe és azután ezzel lökdöste magát ütemesen előre. Igen nagy sebességet is el lehetett vele érni, a nagyobb tavakon a szél is belekapaszkodott a fakutyázó hátába, ugy, hogy a metszően hideg levegőben a gyorsaság kéjes érzésében is gyönyörködhetett. Különösen a Balatonon divatozott a fakutyázás. Az ujabbi időben szintén felkarolták ezt a szép, jellegzetesen magyar téli sportot. A tehetősebbek és merészebbek azonban még a fakutyával sem elégedtek meg, hanem beleültek a vitorlás szánba, amely igazán szélvészként repitette utasát hosszu kilométerekre. Ma már a vitorlás szán, vagy jégszán is átalakult a kor szellemének megfelelően, amennyiben az autóéhoz hasonló kormányszerkezete, a jégbe becsapódó fékje és pontosan szabályozható vitorlája van. Akik a meleg nyári napsütésben megszokták a vitorlás csónakot, télen beleülnek a vitorlás szánba és ugyanolyan maradéktalan élvezet részesei, mint nyáron, csak a levegő és a sebesség változott.

Ujabban az északi népek példájára nálunk is kisérleteznek a sijöringgel, ami szintén izgalmas, érdekes, de veszedelmes sport. A sielő lovat fog maga elé, a lovon azonban nincsen hám, hanem csak hosszu kantárszár, mert a ló szája is elég erős arra, hogy maga után huzza a könnyü szántalpon sikló embert. Külön be kell tanitani a lovat, nagy sik terület kell hozzá, amelyen nincs alattomos akadály, mert máskülönben könnyen bekövetkezik a baleset. Éppen ezért a sijöring inkább csak katonai célokat szolgál és az egyszerü polgár a legritkább esetben juthat hozzá az ilyen szórakozáshoz.

A téli sportok mértékletes üzése ellen senkinek sem lehet kifogása. Egészségi szempontból — különösen a városi embernek — valóságos áldás, mert kijut a szabadlevegőre, egész heti ülő foglalkozása után olyan megerőltető mozgást végezhet, ami hajlékonnyá teszi megmeredevedett izmait és a város füstjével-porával teleszivott tüdejét kitisztitja. De hasonló jóhatása van a falusi lakosságra is.

601/1934. vht. szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Láng Lajos ügyvéd által képviselt Fehér Miklós Gépgyár rt. javára 661 P 62 f. tőke és több követelés és járulékai erejéig a a bp. közp. kir. járásbiróság 1931. évi 460603 sz. végzésével elrendelt kielégitési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1932 évi november hó 29-én lefoglalt 1932. évi november hó 29-én lefoglalt 1500 P becsértékü ingóságokra a starjáni kir. járásbiróság 8121—1932. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a alapján az alább megnevezett s a foglalási jegyzőkönyvből ki nem tünő más javára is az árverés megtartását elrendelem, végrehajtást szenv. lakásán üzletében Somoskőujfaluban leendő megtartására határidőül **1935. évi január hó 30. napjának d. e. 11 órája** tüzetik ki, amikor a biróilag lefoglalnt Durand Rugby gyártmányu 6 hengeres személyautó s egyéb ingóságokat a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés ellenében, esetleg becsáron alul is — de a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabban nem el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kikiáltási ára egyezer pengőn felül van, az 5610 1931. M. E. számu rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kikiáltási ár egytizedrészét bánatpénzül leteszik.

Salgótarján, 1935. január hó 8-án.

Török Gyula
kir. jbirósági végrehajtó.

A salgótarjáni kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

4611/1934. tk. szám.

Árverési hiredmény-kivonat

A Salgótarjáni Népbank r.-t. végrehajtatónak, Jakab József végrehajtást szenvedő ellen inditott végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtató kérelme következtében az 1881:IX. t.-c. 144, 146 és 148 §§-ai, valamint az 5610/1931 és a 35 000/1931 I. M. számu rendeletek értelmében elrendeli a végrehajtási árverést 121 ar. P. tőkekövetelés, ennek 1932. évi augusztus hó 24. napjától járó és biróilag érvényesithető legmagasabb kamata, egyharmad százalék váltódij, 27 P 30 fill. eddig megállapitott per és végrehajtási és az árverési kérvényért ezuttal megállapitott 18 P 50 f. költség behajtása végett, a salgótarjáni kir. járásbiróság területén levő Zagyvapálfalva községben fekvő s a B. 2 sorszám szerint Jakab József (nős Weiszpach Máriával) végrehajtást szenvedett nevén álló „ház és kert" ingatlanra: 220 pengő kikiáltási árban.

A telekkönyvi hatóság az árverésnek Zagyvapálfalva községházánál megtartására **1935. évi február hó 7 napjának délelőtt 10 óráját** tüzi ki.

Az árverés alá eső ingatlant a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881 IX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számitott, óvadékképes értékpapirosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előlegesen birói letétbehelyezéséről kiállitott letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláirni. (1881:IX. t c. 147, 150, 170 §§; 1908:XLI. t.-c. 21 §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb igéretet tett, ha többet igérni sinki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapitott bánatpénzt az általa igért ár ugyanannyi százalékáig kiegészitení.

Salgótarján, 1934. évi augusztus hó 8-án.

Zelenka s. k.
jbirósági elnök.

A kiadmány hiteléül: **Kuchinka s. k.**
kir. telekkönyvvezető h.

Társat keresek 1500 P-vel jól jövedelmező patkó üzemhez. Szakember előnyben. Cim Ruttkai Pécskő-u. 8. Salgótarján.

A Salgótarjáni Frontharcos Főcsoport karácsonyi akciójára érkezett adományok: Salgótarjáni Kőszénbánya r.-t. 100 q szén, Rimamurány Starjáni Vasmü r.-t. 40 q szén, Salgótarjáni Üveggyár r.-t. 20 pengő, Salgótarjáni Hangya fogy. szöv. 10 kg. tarhonya, Salgótarjáni Takarékpénztár 20 P, Salgótarjáni Népbank 10 P, Nagy Sándor Starján 1 kgr. kolbász, Kovács Lajos Starján 1 kgr. kolbász, Ender István Starján 2·50 kgr. szalonna, Kromek Lajos Starján 1 kgr. szalonna, Ponyi Sándor Starján kolbászáru, Márkus Zsigmond és Fia Bpest 5 P, Schein Mór Bpest 5 P, Weiss Sándor Bpest 5 P, Kunort és Kelemen Bpest 4·85 P, Mez r.-t. Bpest 3 P, Perutz testvérek Bpest 5 P, Vajna és T. Bpest 5 P, Schwarz Adolf Rákospalota 5 P, Steiner Mór utódai Bpest 2 P, Viktória kötő és szövőgyár Bpest 5 P, Dr. Hatschek Ferenc Bpest 5 P, Gyárfás Gábor Bpest 10 P, Simonyi Albert Bpest 5 P, Lana Confectio Bpest 2 P, Steiner Zsigmond B est 3 P, Hirsch és T. Bpest 5 P, Kis Vilmos Bpest 5 P, Papirmüvek r.-t. Bpest 5 P, Stern Miksa Bpest 1 P, Halász selyemáruház Bpest 3 P, Vancza és T. Bpest 5 P, Fischer Vilmos Bpest 10 P, Geréb A. Ármin Bpest 5 P, Nikolsburger és Lázár Bgyarmat 2 P, Schmoll és Kallós r.-t. Bpest 5 P, Deutsch Ernő és Gábor Bpest 2 P, Kaufmann János és Brucker 4 P, Galitzenstein r.-t. Bpest 5 P, Rodosi Sándor és T. r.-t. Bpest 5 P, Paschkesz Ignác és T. Bpest 5 P, Varsanszky János Pesterzsébet 5 P, Hadl Hugó Bpest 5 P, Magyar Cacao és csokoládé gyár Bpest 3 kgr. szaloncukor, Sandtner Károly és Fiai Bpest 9·5 kgr. tészta, Szent István Tápszermüvek Bpest 10 kgr. pótkávé, Weiss Manfréd r.-t. Bpest 7·5 kgr. csőtészta, Magyar Kender Len és Jutaipar r.-t. Bpest 27 m flanell, Majer és Ungár Starján 2 kgr. kakaó, Felmajer István és Fiai Bpest 10 m. flanell, Polák Hermann Fiai Bpest 15 m. flanell, Flóra gyertyagyár r.-t. Bpest 100 drb. szappan, Franck Henrik Fiai r.-t. Bpest 10 kgr. pótkávé, Hutler és Lever r.-t. Bpest 50 drb. szappan, Hazai Likőr és Rumgyár r.-t. Bpest 5 üveg likőr és cognac, Angol Magyar cérnagyár r.-t. Bpest 1 tucat cérna, Ladányi Mihály Bpest 3 P, Hunnia csokoládé gyár Ujpest 5 pengő, Ligeti Imre Milánó 6 pengő, Rosenwasser Testvérek Bpest 5 P, Salgótarján m. város 10 ingyen fuvar a szén elszállitáshoz, Colonus r.-t. Bpest 5 pengő.

Hirdetmény.

A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat salgótarjáni bányatárspénztára alulirott választási bizottsága ezennel közhirré teszi, hogy a társpénztári alapszabályok 71. §-ának 1. bekezdése értelmében az 1935. évi január hó 20.-ára kitüzött önkormányzati választás elmarad, mert mindkét választócsoport csak 1—1 ajánlást nyujtott be a választási bizottsághoz.

Az alapszabályok 71. §-ának 2-ik bekezdésében foglalt rendelkezések folytán az ajánlási iveken benyujtottakat az alulirott választási bizottság közgyülési tagokul, illetőleg póttagokul megválasztottaknak hirdette ki.

Salgótarján, 1935 január 6-án.

A választási bizottság:

Barabás Ferenc s. k.	*Neuschel János s. k.*
Seiler Károly s. k.	*Kuchinka Gyula s. k.*
Fischer Ferenc s. k.	*Schreiner Jenő s. k.*
Koltay Imre s. k.	*Szőbl Lajos s. k.*

Salgótarján megyei város polgármesteri hivatalától.

7510/1934.

Pályázati hirdetmény.

Néhai Löwinger Rezső községi orvos 1200 pengős alapitványának évi kamataira pályázatot hirdetek. Pályázhat minden salgótarjáni szegény. A pályázatot irásban, vagy szóban február 10-ig nálam lehet benyujtani.

Salgótarján, 1935 január 4.

A polgármester helyett
Dr. Firus Béla
főjegyző.

Nyomatott „A MUNKA" nyomdában Salgótarján. — Nyomdatulajdonos Végh Kálmán.